

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
ENERGETIKOS KOMISIJA**

PAPILDOMOS KOMISIJOS IŠVADA

DĖL ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS BEI ELEKTROS ENERGIJOS RINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO PROJEKTAS NR.XIIP-4639

2017-02-15 Nr. 117-P-4
Vilnius

1. Komisijos posėdyje dalyvavo: Komisijos nariai: Virgilijus Poderys, Artūras Skardžius, Kęstutis Bartkevičius, Eugenijus Gentvilas, Dainius Kreivys, Naglis Puteikis, Paulius Saudargas, Andriejus Stančikas, Tomas Tomilinas, Virginija Vingrienė, Komisijų sekretoriato patarėjai Živilė Rožėnaitė ir Darius Karvelis, Lietuvos Respublikos aplinkos viceministras Martynas Norbutas, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamento Poveikio aplinkai vertinimo skyriaus vedėja Miglė Masaitytė, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras Albinas Zananavičius, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Išorinių ekonominių santykių departamento Prekybos politikos skyriaus patarėjas Raimondas Ališauskas, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Ekonominio saugumo politikos departamento Energetinio saugumo politikos skyriaus vedėjas Jonas Mažeika, skyriaus antroji sekretorė Jūratė Ūsevičiūtė, atašė Edgaras Jelanskis, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos viršininkas Michail Demčenko, Lietuvos Respublikos energetikos viceministras Egidijus Purlys, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Elektros ūkio skyriaus vedėjo pavaduotoja Justina Ratkevičiūtė ir patarėjas Gediminas Karalius, AB „Litgrid“ generalinis direktorius Dainis Virbickas ir Strategijos departamento direktorius Liutauras Varanavičius.

2. Ekspertų, konsultantų, specialistų išvados, pasiūlymai, pataisos, pastabos (toliau – pasiūlymai):

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
1.	Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2016-09-06	1			Įvertinę projektą dėl jo atitikties Konstitucijai, įstatymams, teisėkūros principams ir teisės technikos taisyklėms, teikiame šias pastabas:	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					1. Projekto 1 straipsnyje ir kituose projekto straipsniuose vartojama sąvoka <i>trečiųjų šalių</i> elektrinės. Neaišku, kas laikytina trečiosiomis šalimis, todėl projektas tikslintinas, pateikiant sąvokos <i>trečiosios šalys</i> apibrėžtį.		
2.	Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2016-09-06	2			2. Projekto 2 straipsnyje siūloma nustatyti nesaugių trečiųjų šalių elektrinių kriterijus. Pastebėtina, kad siūlomi kriterijai yra pernelyg abstraktūs: „dėl savo geografinės padėties bei technologinių ypatumų kelia pavojų“, „kelia pavojų <...> didelei kurioje nors vietovėje gyvenančių Lietuvos Respublikos gyventojų daliai“, „elektros energija jose gaminama pažeidžiant Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimus“ ir pan. Šie kriterijai kiekvienu atveju būtų vertinami subjektyviai, o dėl tokio jų vertinimo galimi ilgai trunkantys ginčai. Be to, neaišku, kokia institucija ir kokia tvarka turėtų nustatyti juridinius faktus, kad šie kriterijai egzistuoja. Taigi manytina, kad vertinamos nuostatos neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto aiškumo principo reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, projektas tobulintinas.	Pritarti	
3.	Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2016-09-06	4			3. Projekto 4 straipsnio nuostatos diskutuotinos, atsižvelgiant į tai, kad Baltarusijos Astravo rajone statoma atominė elektrinė įstatymu pripažįstama nesaugia, remiantis ne objektyviais, bet abstrakčiais kriterijais, straipsnyje nenurodyta, kokie konkretūs teisės aktai ar jų reikalavimai buvo pažeisti, kas ir kada nustatė pažeidimus. Projekto nuostatos tobulintinos.	Pritarti	
4.	Seimo kanceliarijos				4. Projektas taisytinas, atsižvelgiant į teisės technikos	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
	Teisės departamentas 2016-09-06	4, 5 5	2		taisykles: 1) 4 ir 5 straipsnių pastraipos turi būti sunumeruotos; 2) 5 straipsnio 2 dalyje įrašytinas tikslus joje minimos „BRELL“ sutarties pavadinimas. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad ši sutartis yra daugiašalė, sudaryta penkių valstybių (Estijos, Latvijos, Lietuvos, Baltarusijos ir Rusijos) perdavimo sistemų operatorių.		
5.	Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2016-09-06				5. Atsižvelgiant į Energetikos įstatymo 5 straipsniu ir Elektros energetikos įstatymo 6 straipsniu Vyriausybei priskirtas funkcijas elektros energetikos sektoriuje, siūlytina prašyti Vyriausybės pateikti nuomonę dėl teikiamo įstatymo projekto.	Pritarti	
6.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2016-08-25	1, 2			Dėl Projekto teikiame šias pastabas ir pasiūlymus: 1.1 Projekto 1 straipsnyje, apibrėžiant siūlomo įstatymo paskirtį, nurodoma, kad įstatymas nustato apsaugos nuo <u>nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos nešvarios elektros energijos</u> patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendruosius įgyvendinimo principus, sąlygas ir etapus. Taigi, Projekte vartojamos dvi savarankiškos ir kitose Lietuvos Respublikos teisės aktuose ^[1] neapibrėžtos ir nevartojamos sąvokos: <i>nesaugios trečiųjų šalių elektrinės</i> ir <i>nešvari elektros energija</i> . Atsižvelgiant į tai, šios sąvokos Projekte turėtų būti apibrėžtos suprantamai, tiksliai, aiškiai ir nedviprasmiškai, kaip to reikalaujama vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo nuostatomis. Vertinant Projekto 2 straipsnyje pateiktą <i>nesaugios</i>	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p><i>trečiųjų šalių elektrinės</i> apibrėžimą norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad jis nėra aiškus ir tikslus. Šios nuomonės laikomės, kadangi, <i>pirma</i>, nesaugiomis elektrinėmis siūloma laikyti statomas ar jau veikiančias elektros energijos generavimo jėgaines, kurios dėl savo geografinės padėties bei technologinių ypatumų kelia pavojų. Tačiau pastarieji požymiai nėra detalizuojami ir siūloma formuluotė atrodo abstrakti. Nėra aišku kokia geografinė padėtis (pavyzdžiui, atstumas, vietovė, gamtinės sąlygos ar kitos aplinkybės) ar technologiniai ypatumai (konkretus energijos gamybos būdas (pavyzdžiui, naudojant branduolinius išteklius), statybos sauga, projektavimo ar rangovų pasirinkimas) gali būti laikomi potencialiai pavojingais. Be to, nenurodoma, kas ir koku būdu turėtų įvertinti ir nustatyti minėtų ypatumų pavojingą poveikį.</p> <p><i>Antra</i>, nesaugiomis elektrinėmis taip pat siūloma laikyti statomas ar jau veikiančias elektros energijos generavimo jėgaines, kurios kompetentingų institucijų yra pripažintos neatitinkančiomis tarptautinių teisės aktų ar Europos Sąjungos aplinkosauginių reikalavimų, tarptautinių organizacijų nustatytus projektavimo ir statybos saugos ir gerosios praktikos rekomendacijų. Nors ši pavojaus nustatymo sąlyga, lyginant su anksčiau analizuota, yra formuluojama aiškiai, tačiau ji nėra tiksli. Mūsų nuomone, turėtų būti konkretizuojama, koks subjektas yra laikomas kompetentinga institucija vertinti elektrinės atitiktį</p>		

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p>minėtiems reikalavimams. Pavyzdžiui, ar tai galės nustatyti Lietuvos Respublikos kompetentinga(-os) institucija(-os), ar tai turėtų būti tarptautinė(-s) kompetentinga(-os) institucija(-os), kartu nurodant kokia(-os) (pavyzdžiui, Jungtinių Tautų ESPO konvencijos^[2] įgyvendinimo komitetas, TATENA^[3], Europos Komisija ar kita valstybė narė, vadovaudamasi minėtų tarptautinių institucijų sprendimais arba nustačiusios <i>Orhuso konvencijos</i> pažeidimus).</p> <p>Taip pat atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad projektuojamoms, statomoms ar eksploatuojamoms trečiųjų šalių elektrinėms Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimai netaikomi. Atsižvelgdami į tai, siūlytume apsvarstyti šios sąlygos, kaip pagrindo pripažinti trečiosios šalies elektrinę nesaugia, tikslingumą. Manytume, kad šią sąlygą Projekto rengėjai nurodo siekdami pabrėžti <i>Orhuso konvencijos</i> svarbą. Tačiau norėtume atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad minėtoje konvencijoje esantys reikalavimai taikomi taip pat Jungtinių Tautų organizacijos lygmeniu, laikantis ESPO konvencijos nuostatų, todėl atskirai pabrėžti Europos Sąjungoje taikytinus reikalavimus santykiuose su trečiosiomis valstybėmis nėra poreikio. Šiuo požiūriu manytume, kad Projekto 2 straipsnyje įvardijami tarptautiniai teisės aktai ir saugumo standartai yra pakankami, siekiant įvertinti trečiosios šalies planuojamos, statomos ar esamos elektrinės saugumą.</p>		

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p><i>Trečia</i>, Projekto 2 straipsnis iš esmės apibrėžia <i>nesaugios trečiųjų šalių elektrinės</i> sąvoką ir nekalba apie energijos rūšis, todėl Projekto 2 straipsnio 2 sakinyje, negali būti laikomas pakankamu sąvokai <i>nešvari elektros energija</i> apibrėžti. Siūlytume šią sąvoką apibrėžti savarankiškai, aiškiai ir tiksliai. Taip pat manytume, kad moralė, kaip vertinamojo pobūdžio elgesio norma, negalėtų būti tinkamu pagrindu energijos saugumui apibrėžti.</p>		
7.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2016-08-25	4,5			<p>1.2 Taip pat derėtų pažymėti, kad Projekto 1 straipsnyje, apibrėžiant siūlomo įstatymo paskirtį, nurodoma, kad įstatymas nustato <u>principus, sąlygas ir etapus</u>. Tačiau minėti įstatymo paskirties požymiai formuluojami (vartojami) nenuosekliai ir nesistemiškai. Šios nuomonės laikomės, kadangi Projekto 3 straipsnis nustato bendruosius principus, kurių įgyvendinimui reikės imtis konkrečių priemonių. Atsižvelgiant į tai, Projekto 4 ir 5 straipsnyje turėtų būti nurodoma, kokiais etapais ir sąlygomis konkrečios priemonės turėtų būti atliktos siekiant bendrųjų apsaugos principų. Tuo tarpu Projekto 4 straipsnis nenustato etapų, o tiesiog pripažįsta Baltarusijos Respublikoje statomą elektrinę nesaugia pagal Projekto 2 straipsnyje pateiktą apibrėžimą. Šiuo atveju, Projekto 4 straipsnis praranda savo tikslą nustatyti etapus, kuriais bus siekiama užtikrinti Projekto 1 straipsnyje įtvirtintą įstatymo paskirtį. Manytume, kad Projekto 4 straipsnyje, pagal pavyzdį</p>	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p>jo antrojoje dalyje, turėtų būti išdėstyti etapai ir terminai konkrečioms Lietuvos Respublikos institucijoms, <i>pirma</i>, įdiegti bendruosius principus atitinkančias priemones, <i>antra</i>, nustatyti terminus ir tvarką, kuriais institucijos vadovautųsi, kai pagal Projekto 2 straipsnį konkreti elektrinė pripažįstama nesaugia. Be šių etapų atrodo, kad siūlomo įstatymo paskirtis yra vienkartinio pobūdžio, t. y. pripažinti Baltarusijos Respublikoje statomą elektrinę nesaugia, bei visiškai neaišku, kaip prireikus taikyti siūlomą įstatymą ateityje.</p> <p><i>Trečia</i>, Projekto 5 straipsnyje apibrėžiant įgyvendinimo sąlygas, mūsų nuomone, turėtų būti nustatytos konkrečios sąlygos priemonėms pagal Projekto 3 straipsnį įdiegti. Pavyzdžiui, turėtų būti aiškiai ir tiksliai apibrėžta, kokia apimtimi siekiama Projekto 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų priemonių, t. y. ar turėtų būti įdiegtos priemonės, draudžiančios elektros energijos išsigijimą iš nesaugios trečiosios šalies elektrinės, ar taip pat draudžiama šią energiją pirkti iš kitų rinkos dalyvių (t. y. vertinti minėtą energiją pagal kilmės principą); ar šios energijos prekyba yra draudžiama vidaus vartojimo tikslais, ar taip pat teikiant prekybos ir tarpininkavimo paslaugas.</p>		
8.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2016-08-25	5			1.3 Projekto 5 straipsnyje nurodoma, kad įrengus būtinas apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą technines priemones, priimamas sprendimas dėl	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatoriaus atsisakymo pratęsti BRELL sutartį. Ši formuluotė iš esmės nurodo, kad turėtų būti priimtas politinio pobūdžio sprendimas, kuriuo Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatoriui bus pavesta nepratęsti BRELL sutarties. Atsižvelgiant į tai, siūlomame įstatyme turėtų būti aiškiai nurodytas subjektas, kuris minėtą sprendimą priims, ir nurodyta tokio sprendimo forma ir sąlygos. Šį pasiūlymą teikiame atsižvelgdami į tai, kad nagrinėjamu atveju bus ribojama ūkinės veiklos laisvė, todėl jos ribojimo pagrindai ir sąlygos turėtų būti aiškiai išdėstyti įstatyme. Alternatyviai, siekiant aiškumo ir tikslumo, Projekte galėtų būti aiškiai įvardyta, kad šiuo įstatymu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatoriui, kaip BRELL sutarties dalyviui, nustatomas įpareigojimas nepratęsti minėtos sutarties.		
9.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2016-08-25	3			2. Projekto 3 straipsnis nustato šį bendrąjį principą: Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkoje draudžiama prekiauti nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta nešvaria elektros energija. Atsižvelgdami į tai, kad šis draudimas taikytinas pagal elektros energijos kilmės požymį, t. y. elektros energijai, pagamintai nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse, svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad galimi atvejai, kai nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta elektros energija į Lietuvos Respublikos rinką pateks ne tiesiogiai iš trečiosios šalies, tačiau tarpininkaujant elektros sistemos operatoriams iš kitų	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p>valstybių narių. Trečiųjų šalių prekės, o elektros energija remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika yra laikoma preke^[4], patekusios į laisvą apyvartą vienoje valstybėje narėje turi būti traktuojamos taip pat kaip ir iš Europos Sąjungos kilusios prekės, todėl gali laisvai cirkuluoti visoje vidaus rinkoje. Kitaip tariant, visos laisvo prekių judėjimo normos, įskaitant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 34 straipsnyje numatytą draudimą taikyti kiekybinius importo apribojimus ar lygiavėčio poveikio priemones, taikomos ir prekėms, įvežtoms iš trečiųjų šalių, jei jos yra laisvoje apyvartoje. Taigi, tais atvejais, kai nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta elektros energija būtų tiekiamą į Lietuvos Respublikos rinką iš kitų valstybių narių, draudimas prekiauti šia elektros energija negalėtų būti taikomas. Dėl šios priežasties siūlytume tikslinti Projekto 3 straipsnį nurodant, kad draudžiama įsigyti elektros energiją, pagamintą nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse, iš trečiųjų šalių gamintojų, tiekėjų ir rinkos operatorių.</p> <p>Kita vertus, riboti nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos tiekiamą į Lietuvos Respublikos rinką iš kitų valstybių narių būtų galima tik tuo atveju, jeigu Projektu siūlomos priemonės būtų pagrįstos SESV 36 straipsnyje nustatytais pagrindais arba Teisingumo Teismo praktikoje suformuluotais bendraisiais privalomojo pobūdžio reikalavimais.</p>		

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					Tokiu atveju, siekiant visuomenės saugumo ir žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos tikslų turėtų būti aiškiai įvardyta, kad minėtais atvejais yra siekiama šių tikslų. Be to, priemonės, kuriomis būtų ribojamas laivas prekių judėjimas, privalo atitikti proporcingumo principą. Turėtų būti įvertinta, ar technologinėmis priemonėmis įmanoma nustatyti elektros energijos kilmę ir, ar proporcinga būtų drausti įsigyti elektros energiją, pagamintą nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse, tačiau esančią vidaus rinkos laisvoje apyvartoje, jeigu technologinėmis priemonės to padaryti neįmanoma.		
10.	Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos 2016-08-25				3. Atsižvelgdami į tai, kad Projektu siūlomas teisinis reglamentavimas turės tiesioginės įtakos prekybos taisyklėms su trečiosiomis valstybėmis ir gali turėti įtakos Europos Sąjungos bendrai prekybos politikai, vadovaudamiesi SESV 3 straipsnio 1 dalies <i>e</i> punktu, kuriuo Europos Sąjungai yra suteikta išimtinė kompetencija bendros prekybos politikos srityje, manome, kad Projektas turėtų būti suderintas su Europos Komisija.	Pritarti	

3. Piliečių, asociacijų, politinių partijų, lobistų ir kitų suinteresuotų asmenų pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
1.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos				Lietuvos laisvosios rinkos institutas (LLRI) išanalizavo Elektros energetikos sistemos bei elektros	Nepritarti	2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
	institutas 2016-12-21				<p>energijos rinkos apsaugos įstatymo projektą XIIP-4639 (toliau – Projektas) ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus.</p> <p>Pirma, pagal Projekte naudojamą nekonkretų apibrėžimą ne vienoje šalyje, nepriklausančioje ES, pagaminta elektros energija gali būti pripažinta netinkama importuoti į Lietuvos teritoriją (panašią pastabą teikia ir Seimo Teisės departamentas) Tai sudarytų nepagrįstas ir ekonomiškai žalingas prielaidas riboti elektros energijos importo galimybes Lietuvos vartotojams.</p> <p>Elektros energijos importas vyksta tuomet, kai vartotojai pasirenka pirkti elektros energijos energiją iš tiekėjų, kurie savo ruožtu perka elektros energiją iš gamintojų (ar pardavėjų). Pirkėjo iš tiekėjo perkama elektros energija skirtingais laiko tarpais gali būti pagaminta skirtingose elektrinėse. Gali būti sudėtinga (ar net neįmanoma) atskirti, kuriose tiksliai elektrinėse pagaminta elektra yra „nesaugi“ ar „nešvari“, kyla grėsmė, kad gali būti uždraustas importas iš visų konkrečios šalies elektrinių arba tiekėjų (panašią pastabą, t.y. kad gali būti neįmanoma atskirti ir identifikuoti konkretaus tiekėjo tiekiamos konkrečioje elektrinėje pagamintos elektros energijos teikia ir Europos teisės departamentas; žr. Pastabą Nr. 2)</p> <p>Toks politinis sprendimas, savaime suprantama, yra įmanomas, tačiau tuomet Projektas taip ir turėtų būti pateikiamas, o jo priėmimas – diskutuojamas būtent per šią prizmę.</p>		<p>Vyriausybė patvirtino nutarimą „Dėl Elektros energetikos sistemos bei elektros energijos rinkos apsaugos įstatymo projekto Nr. XIIP-4639“ (toliau – Vyriausybės išvada), kuriuo iš esmės pritariama iniciatyvinės piliečių grupės parengtam ir Lietuvos Respublikos Seimui pateiktam Elektros energetikos sistemos bei elektros energijos rinkos apsaugos įstatymo projektui Nr. XIIP-4639 (toliau – Įstatymo projektas) ir jo tikslams. Vyriausybės išvadoje yra pažymėta, jog atsižvelgiant į fizikos dėsnius, nėra galimybių nustatyti, kur konkrečiai pagaminta elektros energetikos sistemoje tekanti elektros energija, jeigu toje sistemoje veikia daugiau nei vienas elektros energijos</p>

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
							<p>gamybos šaltinis. Todėl yra pasiūlyta tikslinti Įstatymo projekto 1 straipsnyje suformuluotą įstatymo paskirtį ir nurodyti, kad įstatymu siekiama apsaugoti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą ir elektros energijos rinką nuo elektros patekimo ne iš konkretaus elektros energijos pagaminimo šaltinio, o iš trečiųjų šalių, kuriose yra grėsmė nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai keliančių elektrinių.</p> <p>Vyriausybės išvadoje taip pat atkreipiamas dėmesys į situaciją, kurioje yra atsidūrusi Lietuva dėl Astravo AE statybų, taip pat Karaliaučiaus srityje pradėtų ir šiuo metu laikinai sustabdytų branduolinės elektrinės</p>

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
							<p>statybų, kurias vis dar planuojama tęsti. Šios branduolinės elektrinės yra statomos (ar yra planuojama jas statyti) visai šalia Lietuvos sienų, o Astravo AE atveju ir šalia Vilniaus, dėl ko kyla potencialios grėsmės nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai. Šiame kontekste svarstant Įstatymo projekte numatytas priemonės, susijusias su elektros energijos patekimo į Lietuvos rinką ribojimu, visų pirma turėtų būti atsižvelgiama į esminius valstybės saugumo interesus, net jei tai ir turėtų įtakos ekonominiams interesams. Iš esmės tokios pat nuostatos yra patvirtintos ir Nacionalinėje saugumo strategijoje, kur siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą numatyta riboti</p>

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
							elektros importą iš kaimyninių trečiųjų šalių, kuriose įgyvendinami branduolinių elektrinių projektai kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenei.
2.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas 2016-12-21				Antra, sąmoningai atsisakius galimybių importuoti elektros energiją, o ypač pigesnę, sumažėtų Lietuvos energetinis saugumas. Apribojimai numatyti Projekte sumažintų tiekimo (importo) šaltinių skaičių ir tiekėjų diversifikaciją, tai sumažintų fizinį tiekimo saugumą. O atsisakius pigesnio importo sumažėtų energijos įperkamumas, kas savo ruožtu irgi sumažintų energetinį saugumą.	Nepritarti	LITGRID AB kartu su Kauno technologijos universiteto mokslininkais per 2016 m. kovo-balandžio mėn. parengė studiją, kurios tikslas buvo identifikuoti elektros energijos tiekimo iš Baltarusijos Respublikoje statomos Astravo branduolinės elektrinės (toliau – Astravo AE) ribojimo priemonės, jų pasekmes elektros sistemos patikimumui ir įtaką elektros rinkai (toliau – Apsaugos priemonių studija). Šioje studijoje nustatyta, kad prekybos elektra apribojimas būtų ta

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
							<p>priemonė, kuri mažiausiai paveiktų Baltijos šalių elektros energetikos sistemos saugumą, stabilumą ir patikimumą. Svarbu pažymėti ir tai, kad 2015 ir 2016 metų sandūroje sėkmingai užbaigus statybas ir pradėjus veikti NordBalt ir LitPol Link jungtims, pagerėjo elektros energijos tiekimo saugumo situacija, nes tai leido diversifikuoti importo srautus bei sumažino priklausomybę nuo elektros importo iš trečiųjų šalių.</p> <p>Tai patvirtina ir 2016 metais sumažėję elektros importo kiekiai iš trečiųjų šalių, lyginant su 2015 metais. 2016 metais iš trečiųjų šalių importuota apie 30% nuo viso importuoto kiekio, o 2015 metais ši dalis sudarė apie 44%. Didžioji dalis trečiųjų šalių elektros yra</p>

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
							importuojama iš Kaliningrado srities, iš Baltarusijos 2015 m. importuota tik 2%, o 2016 m. 1,4% elektros energijos.
3.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas 2016-12-21				<p>Trečia, tikėtina, kad atsisakius pigaus importo iš ne ES šalių, elektros energijos kaina smarkiai didėtų. Tai jau yra įvykę 2013-metais, kuomet dėl smarkaus importo iš Rusijos ir Baltarusijos sumažėjimo, didmeninė elektros energijos kaina smarkiai išaugo. Kaip teigiama Litgrid ataskaitose: „<i>Esminės vasaros, rugsėjo ir spalio mėnesių aukštų kainų elektros biržoje priežastys – tai vietinės konkurencingos generacijos trūkumas, planiniai Karaliaučiaus ir kitų regione esančių elektrinių remontai, BRELL elektros žiedo tarpsisteminių jungčių remontai <...> Remontui išjungus pusę 450 megavatų (MW) galios bloko Karaliaučiaus elektrinėje, likusi generacija regione užtikrino tik vietos vartotojų poreikius, o Lietuvos biržoje nebeliko Karaliaučiuje gaminamos elektros pasiūlos.</i>“ (Elektros rinkos apžvalga, 2013 spalio mėn.).</p> <p>Ir atvirkščiai: „<i>Paskutinėmis spalio dienomis pasibaigus Karaliaučiaus elektrinės remontams, elektros tiekimas iš Karaliaučiaus į Lietuvą per pastarąjį mėnesį išaugo daugiau kaip 2,5 karto ir vidutiniškai siekė 320 megavatų (MW). Mažėjant BRELL elektros žiedo tarpsisteminių jungčių</i></p>	Nepritarti	<p>Apsaugos priemonių studijoje nustatyta, jog visiškai apribojus prekybą su trečiosiomis šalimis, netaikant techninių ribojimo priemonių ir nekeičiant elektros energijos pralaidumo pajėgumų tarp Baltijos šalių dydžio, vidutinė elektros energijos kaina galėtų padidėti iki 2,7 EUR/MWh.</p> <p>Svarbu pažymėti ir tai, kad 2015 ir 2016 metų sandūroje sėkmingai užbaigus statybas ir pradėjus veikti NordBalt ir LitPol Link jungtims, pagerėjo elektros energijos tiekimo saugumo situacija, nes tai leido diversifikuoti importo srautus bei</p>

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<p><i>remontams ir jų įtakai Baltijos šalių vidiniams tinklams bei dėl padidėjusių rezervinių galių Latvijos energetikos sistemoje, galimybė importuoti elektrą iš Estijos į Latviją ir Lietuvą išaugo 18 proc., o iš Rusijos ir Baltarusijos – 62 proc.“</i> Litgrid duomenimis, vidutinė elektros kaina biržoje 2013 spalį buvo 22,2 ct/kWh, o lapkritį – 16,3 ct/kWh. Tai rodo, kad bent artimuoju laikotarpiu, jei į Lietuvos rinką nebus leidžiama patekti pigiai importuotai elektros energijai, kainos augimas – labai tikėtinas.</p>		sumažino priklausomybę nuo elektros importo iš trečiųjų šalių.
4.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas 2016-12-21				<p>Ketvirta, Projekte numatytas importo ribojimas gali būti nesuderinamas su šalies ekonomiais interesais. Tai atsispindi ir naujame Nacionalinės Energetikos Strategijos (NES) projekte, kuriame konstatuojama, kad „<i>Dėl santykinai didelių gamtinių dujų kainų daugumos šalyje esančių elektrinių, įskaitant ir devintąjį Lietuvos elektrinės bloką, gaminamos elektros energijos savikaina yra per didelė, kad galėtų konkuruoti su importuojamos elektros energijos kaina.</i>“ (23 psl., Nacionalinė Energetikos Strategija, Pirminis projektas diskusijoms).</p> <p>Dar daugiau, NES projektas pripažįsta importą iš trečiųjų šalių naudingą, siekiant žemų kainų vartotojams, ir vieną iš strateginių uždavinių Elektros sektoriuje siūlo formuluoti taip: „<i>Lankstus ir racionalus vietinių generavimo šaltinių, bendros ES ir trečiųjų šalių elektros rinkų ir tarpsteminė jungčių teikiamų galimybių išnaudojimas (įskaitant tranzitinių</i></p>	Nepritarti	Vyriausybės išvadoje atkreipiamas dėmesys į situaciją, kurioje yra atsidūrusi Lietuva dėl Astravo AE statybų, taip pat Karaliaučiaus srityje pradėtų ir šiuo metu laikinai sustabdytų branduolinės elektrinės statybų, kurias vis dar planuojama tęsti. Šios branduolinės elektrinės yra statomos (ar yra planuojama jas statyti) visai šalia Lietuvos sienų, o Astravo AE atveju ir šalia Vilniaus, dėl ko kyla potencialios grėsmės nacionaliniam saugumui,

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
					<i>srautų užtikrinimą, rezervavimo ir balansavimo paslaugų teikimą) šalies vartotojų aprūpinimui konkurencinga elektros energija“ (24 psl.)</i>		aplinkai ir visuomenės sveikatai. Šiame kontekste svarstant Įstatymo projekte numatytas priemonės, susijusias su elektros energijos patekimo į Lietuvos rinką ribojimu, visų pirma turėtų būti atsižvelgiama į esminius valstybės saugumo interesus, net jei tai ir turėtų įtakos ekonominiams interesams. Iš esmės tokios pat nuostatos yra patvirtintos ir Nacionalinėje saugumo strategijoje, kur siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą numatyta riboti elektros importą iš kaimyninių trečiųjų šalių, kuriose įgyvendinami branduolinių elektrinių projektai kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenei.
5.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos				Penkta, elektros energija buitiniams vartotojams nėra pigi. 2016 m. viena kilovatvalandė buitiniam	Nepritarti	Apsaugos priemonių studijoje nustatyta, jog

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
	institutas 2016-12-21				<p>vartotojui Lietuvoje atsiejo 0,12 Eur, ES vidurkis - 0,20 Eur (šaltinis – Eurostat). Tačiau, jei atsižvelgti į atlyginimų ir pajamų skirtumus, reikšmingas kainos didėjimas būtų skausmingas buitiniams vartotojams (gyventojams), ar net gali pareikalauti lėšų kompensacijoms.</p>		<p>visiškai apribojus prekybą su trečiosiomis šalimis, netaikant techninių ribojimo priemonių ir nekeičiant elektros energijos pralaidumo pajėgumų tarp Baltijos šalių dydžio, vidutinė elektros energijos kaina galėtų padidėti iki 2,7 EUR/MWh. Toks padidėjimas neturėtų reikšmingos įtakos galutinei elektros energijos kainai vartotojams.</p>
6.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas 2016-12-21				<p>Šešta, Lietuvos pramoniniams vartotojams (pvz., suvartojantiems 70 – 150 GWh per metus) elektros energijos kilovatvalandė atsieina vidutiniškai tiek pat, kiek ES vidurkis, tačiau daugiau nei regiono įmonėms (šaltinis - Eurostat). Jei dėl Projekte numatyto importo ribojimo reikšmingai išaugtų elektros energijos kaina Lietuvoje, tai neigiamai paveiktų Lietuvos pramonės įmonių konkurencingumą konkurentų atžvilgiu (ypač jei kitos regiono šalys nesiimtų analogiškų ribojimų).</p>	Nepritarti	Žr. aukščiau išdėstytus argumentus
7.	VŠĮ Lietuvos laisvosios rinkos institutas				<p>Todėl siūlome nepritarti Projektui arba grąžinti jį tobulinti, atliekant išsamų Projekto poveikio vertinimą, ir, be kita ko, atsakant į šiuos klausimus:</p>	Nepritarti	Argumentai išdėstyti atsakant į ankstesnius klausimus.

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.			
	2016-12-21				1. Kaip bus užtikrinta, kad į Lietuvos rinką nepateks būtent Astravo elektrinėje pagaminta elektros energija, o ne visa elektros energija, pagaminta ne ES šalyse? 2. Kiek didės didmeninė elektros energijos kaina, energijos kaina buitiniams ir pramoniniams vartotojams Lietuvoje? Kaip paveiks Lietuvos įmonių konkurencingumą regione?		

4. Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų pasiūlymai: negauta.

5. Subjektų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		Str.	Str. d.	P.			
1.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	1			Argumentai: Susipažinęs bei įvertinęs Europos teisės departamento prie LR Teisingumo ministerijos 2016-08-25 ir LR Seimo kanceliarijos 2016-09-06 pateiktose Išvadose dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos bei elektros energijos rinkos apsaugos įstatymo projekto Nr. XIIP-4639 išdėstytas pastabas bei atsižvelgdamas į jų siūlymus Projektą tobulinti teikiu šiuos pasiūlymus: Pasiūlymas: 1 straipsnis. Įstatymo paskirtis Šis įstatymas nustato apsaugos nuo nesaugiose	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados pasiūlymais.

				trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos nesaugios elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendruosius įgyvendinimo principus, sąlygas ir etapus.		
2.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	2		Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas: 2 straipsnis. Šiame įstatyme vartojamos sąvokos 1. Trečioji šalis – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė ar Europos ekonominės erdvės valstybė. 2. Nesaugi trečiosios šalies elektrinė – elektrinė, kuri atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje numatytus kriterijus ir šio įstatymo 5 straipsnio tvarka yra Lietuvos Respublikos Seimo pripažinta nesaugia. 3. Kitos įstatyme vartojamos sąvokos atitinka Energetikos įstatyme, Elektros energetikos įstatyme, Branduolinės energetikos įstatyme, Branduolinės saugos įstatyme vartojamas sąvokas.	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados pasiūlymais. Terminas „trečioji šalis“ jau yra apibrėžtas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2 straipsnio 29 dalyje kaip valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė ar Europos ekonominės erdvės valstybė.
3.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	2		Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas: 3 2 straipsnis. Nesaugios trečiųjų šalių elektrinės 1. Nesaugiomis trečiųjų šalių elektrinėmis pripažįstamos vadinamos tokios trečiosiose šalyse statomos ar jau veikiančios elektros energijos generavimo elektrinės jėgainės , kurios dėl savo geografinės padėties ar bei technologinių ypatumų kelia pavojų Lietuvos sostinei Vilniui ar didelei kurioje nors vietovėje gyvenančių Lietuvos Respublikos gyventojų daliai, dėl to kilus grėsmei tektų evakuoti, suteikti	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados pasiūlymais.

				<p>prieglobstį ar taikyti medicininės apsaugos priemones tokiose vietovėse kaip Vilniuje, gyvenančius žmones, arba kompetentingų institucijų yra pripažinta, kad tokias elektrines projektuojant ar statant pažeistos tarptautinės konvencijos bei tarptautinių organizacijų nustatytos saugos ir gerosios praktikos rekomendacijos, arba elektros energija jose gaminama pažeidžiant Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimus. Ši energija laikoma nešvaria ekologiškai ir moraliai.</p> <p>2. Pripažįstant trečiosiose šalyse statomą elektrinę nesaugia turi būti remiamasi Jungtinių Tautų Branduolinės saugos konvencija, Tarptautinės atominės energijos agentūros, Vakarų Europos branduolinės saugos reguliuotojų asociacijos patvirtintais dokumentais bei atsižvelgiama į šias nuostatas bei reikalavimus:</p> <p>1) Elektrinės geografinę padėtį – elektrinės statybos aikštelės pasirinkimo pagrįstumą, galimą užterštumo mastą ir padarinius ypatingų įvykių ar avarių atveju, avarių likvidavimo galimybes teritorijoje iki 100 kilometrų atstumu nuo aikštelės, regiono geografinius, demografinius, meteorologinius, klimato ir kitus svarbius ypatumus, laikantis nuostatos, kad branduolinės elektrinės kelia grėsmę žmonių saugumui ir aplinkai, jei yra statomos ar eksploatuojamos arčiau kaip 20 kilometrų nuo Lietuvos Respublikos valstybinės sienos ar 100 kilometrų atstumu nuo miestų, kuriuose gyvena daugiau kaip 150 tūkstančių gyventojų;</p> <p>2) Elektrinės technologinius ypatumus –</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>naudojamas reaktorių, degimo kamerų aušinimo sistemų patikimumą ir technologijas, kuro rūši, panaudoto kuro saugojimą;</p> <p>3) Saugos kultūrą – elektrinę statančios ar eksploatuojančios valstybės institucijų, eksploatuojančios organizacijos besąlyginį įsipareigojimą teikti pirmenybę saugai, žmonių saugumui, atitinkamai bendriesiems ir specialiesiems saugos reikalavimams aikštelės parinkimo, projektavimo, statybos, pripažinimo tinkama eksploatuoti, eksploatavimo, pasirengimo likviduoti avarijas, eksploatavimo nutraukimo veiklos etapuose;</p> <p>4) Tarptautinių saugos reikalavimų laikymąsi - ar elektrinę statanti ar eksploatuojanti valstybė laikosi Jungtinių Tautų konvencijų, tarpvalstybinių susitarimų ir sutarčių bei tarptautinių organizacijų nustatytų saugos ir gerosios praktikos rekomendacijų parenkant aikštelę, projektuojant, statant, eksploatuojant ir uždarant elektrines pagal kompetentingų tarptautinių ir nacionalinių institucijų, įskaitant Tarptautinės atominės energijos agentūros, Europos Komisijos, Lietuvos Respublikos Vyriausybės; Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos įvertinimus;</p> <p>5) Aplinkosauginių reikalavimų laikymąsi – ar elektrinę statanti ar eksploatuojanti valstybė laikosi Jungtinių tautų konvencijų, tarpvalstybinių susitarimų ir sutarčių, Europos Parlamento, Europos Komisijos bei tarptautinių organizacijų nustatytų aplinkosauginių reikalavimų;</p>	
--	--	--	--	---	--

					6) Tarpvalstybinį bendradarbiavimą - elektrinę staciončios ar eksploatuojančios valstybės atvirumą, išipareigojimą dalintis Lietuvos Respublikos žmonių saugumui ir aplinkos apsaugai svarbiais duomenimis ir planais, atsižvelgti į gautas pastabas bei savo veiksmais nesukelti finansinių praradimų Lietuvos Respublikai ar žalos jos visuomenei bei aplinkai.		
4.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	3			Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas: 4 3 straipsnis. Bendrieji apsaugos principai Nustatomi tokie Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ir gyventojų apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendrieji principai: 1. Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkoje draudžiama prekiauti nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta nešvaria arba iš jų įgyta elektros energija. Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius užtikrina, kad būtų įrengtos būtinos apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos tiesioginio patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą techninės priemonės.	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados pasiūlymais.
5.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	4			Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas: 5 4 straipsnis. Apsaugos priemonių įgyvendinimo nuostatos ir etapai 1. Trečiosios šalies elektrinę Lietuvos	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados

				<p>Respublikos Seimas gali pripažinti nesaugia esant akivaizdiems šio įstatymo 3 straipsnyje pateiktų nuostatų bei reikalavimų pažeidimams arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Seimui pripažinus trečiosios šalies elektrinę nesaugia, Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius per tris mėnesius parengia ir patvirtina reikiamų techninių apsaugos priemonių įgyvendinimo planą.</p> <p>Nustatomi tokie Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ir gyventojų apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos nešvarios elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendrieji principai:</p> <p>1. Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkoje draudžiama prekiauti nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagaminta nešvaria elektros energija.</p> <p>3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos bei Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius apsaugos priemonės įgyvendina bei reikiamas teises prielaidas joms įgyvendinti užtikrina per 24 mėnesius nuo elektrinės pripažinimo nesaugia, jei šiame įstatyme nenumatyti kiti terminai. ne vėliau kaip iki 2018 metų gruodžio 31 d.</p>		pasiūlymais.
6.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	6		<p>Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas:</p> <p>6 straipsnis. Baltarusijos Astravo rajone statomos elektrinės pripažinimas nesaugia trečiosios šalies elektrine</p>	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados

				<p>1. Lietuvos Respublikos Seimas patvirtina, kad Baltarusijos Astravo rajone statoma branduolinė elektrinė pažeidžia šio įstatymo 3 straipsnyje išvardintas nuostatas bei reikalavimus:</p> <p>1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė nebuvo informuota apie branduolinį kurą naudojančios elektrinės statybai skirtos aikštelės Astravo rajone parinkimo eigą, nebuvo prašoma jos nuomonės prieš priimant sprendimą pasirinkti šią aikštelę - toks elgesys neatitinka Jungtinių Tautų Branduolinės saugos konvencijos 17 straipsnio (iv) dalyje išdėstytų nuostatų;</p> <p>2) branduolinė elektrinė yra statoma arčiau kaip 20 kilometrų nuo Lietuvos Respublikos valstybinės sienos ir mažesniu nei 50 kilometrų atstumu nuo Lietuvos Respublikos sostinės Vilniaus, todėl kelia didelę radiologinio užterštumo grėsmę sostinei Vilniui bei aplinkiniams rajonams;</p> <p>3) kompetentingų tarptautinių institucijų pripažinta, kad elektrinė statoma pažeidžiant Jungtinių Tautų Poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kontekste (Espo) konvenciją ir Jungtinių Tautų Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais (Arhus konvenciją);</p> <p>4) Lietuvos Respublikos Vyriausybė nėra tinkamai informuojama apie saugos standartų laikymąsi elektrinės statybos aikštelėje, incidentus, kurie gali turėti neigiamos įtakos branduolinės saugos užtikrinimui.</p> <p>2. Įvertinęs tai, kad šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2</p>	<p>pasūlymais.</p>
--	--	--	--	--	--------------------

				<p>punktuose išvardinti pažeidimai yra neatitaisomi, Lietuvos Respublikos Seimas pripažįsta Baltarusijos Astravo rajone statomą atominę elektrinę nesaugia bei keliančia radiologinę grėsmę sostinei Vilniui ir visai Lietuvai.</p>		
7.	Seimo narys Dainius Kreivys 2016-10-11	5		<p>Argumentai: žr. argumentus 1 pasiūlymui. Pasiūlymas: 7 5 straipsnis. Įgyvendinimo sąlygos 1. Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius techninių apsaugos nuo Baltarusijos Astravo rajone statomoje nesaugioje atominėje elektrinėse pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą priemonių įgyvendinimo planą rengia atsižvelgdamas į tai, kad juo remiantis įrengiamos techninės apsaugos priemonės turi atitikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizavimo nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos (IPS/UPS) ir sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu reikalavimus, ir jį įgyvendina atsižvelgdamas į šio įstatymo bei Elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo nuostatas, sąlygas ir reikalavimus. elektros energetikos sistemos desinchronizavimo nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos (IPS/UPS) ir sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu veiksmų planą rengia ir įgyvendina atsižvelgdamas į šio įstatymo bei Elektros energetikos sistemos integracijos</p>	Pritarti iš dalies	Siūloma derinti su 2017 m. sausio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 62 pateiktos išvados pasiūlymais.

				<p>į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo nuostatas, sąlygas ir reikalavimus.</p> <p>Įrengus būtinas apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą technines priemones, priimamas sprendimas dėl Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatoriaus atsisakymo pratęsti BRELL sutartį.</p> <p>2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos bei Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius užtikrina reikiamas teisines prielaidas bei įgyvendina techninius sprendimus būtinoms apsaugos priemonėms nuo Baltarusijos Astravo rajone statomoje nesaugioje atominėje elektrinėje pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos sistemą bei elektros rinką ne vėliau kaip iki 2018 metų gruodžio 31 d.</p>		
8.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017-01-25	2		<p>Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. rugsėjo 14 d. sprendimo Nr. SV-S-1656 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:</p> <p>Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos bei elektros energijos rinkos apsaugos įstatymo projektui Nr. XIIP-4639 (toliau – Įstatymo projektas) ir teikti šias pastabas bei pasiūlymus dėl Įstatymo projekte siūlomo teisinio reguliavimo priemonių tobulinimo:</p> <p>1. Įstatymo projekte vartojamos dvi savarankiškos ir kituose Lietuvos Respublikos energetikos sritį</p>	Pritarti iš dalies	<p>Argumentai: Pateiktame 2017-01-25 Vyriausybės nutarimo Nr. 62 1 punkte nustatyta logikos klaida.</p> <p>Pasiūlymas: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-01-25 nutarimo Nr. 62 1 punktą išdėstyti taip:</p> <p>1. Įstatymo projekte vartojamos dvi savarankiškos ir kituose</p>

			<p>reglamentuojančiuose įstatymuose neapibrėžtos ir nevarojamos sąvokos: „nešvari elektros energija“ ir „nesaugi trečiosios šalies elektrinė“.</p> <p>Įstatymo projekte sąvokos „nešvari elektros energija“ apibrėžimas nepateikiamas. Vertinant tai, kad ši sąvoka Įstatymo projekte yra išimtinai vartojama nurodant elektros energijos kilmę, nėra aiškus šios sąvokos vartojimo tikslas, kadangi elektros energijos, pagamintos šiuo įstatymu apibrėžiamose elektrinėse, pavadinimas nešvaria įstatymo taikymui nesuteikia jokios papildomos teisinės prasmės. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo projekte atsisakyti sąvokos „nešvari elektros energija“ kaip nesukuriančios pridėtinės vertės ir vartoti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme apibrėžtą sąvoką – „elektros energija“.</p> <p>Nesaugi elektrinė apibrėžiama Įstatymo projekto 2 straipsnyje, tačiau pati sąvoka „nesaugi elektrinė“ ir kai kurie jos apibrėžimo kriterijai yra abstraktūs ir nevienareikšmiški. Neapibrėžta, kaip turėtų būti nustatyta, ar tam tikri trečiosios šalies elektrinės technologiniai ypatumai arba geografinė padėtis lemia tokį pavojų, dėl kurio tektų taikyti gyventojų apsaugos priemonės ar net evakuoti žmones, kokiais požymiais vadovaujantis turėtų būti sprendžiama apie pavojingumą, koks gyventojų skaičius ir kokiam Lietuvos teritorijos plote turėtų būti laikomas pakankamai dideliu šiam pavojui pagrįsti, koks subjektas galėtų atlikti tokius vertinimus ir priimti atitinkamus sprendimus.</p> <p>Manytina, kad apibrėžiant Įstatymo projekto taikymo sričiai priklausančių elektrinių sąvoką svarbu atsižvelgti į situaciją, į kurią yra patekusi Lietuva dėl</p>	<p>Lietuvos Respublikos energetikos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose neapibrėžtos ir nevarojamos sąvokos: „nešvari elektros energija“ ir „nesaugi trečiosios šalies elektrinė“.</p> <p>Įstatymo projekte sąvokos „nešvari elektros energija“ apibrėžimas nepateikiamas. Vertinant tai, kad ši sąvoka Įstatymo projekte yra išimtinai vartojama nurodant elektros energijos kilmę, nėra aiškus šios sąvokos vartojimo tikslas, kadangi elektros energijos, pagamintos šiuo įstatymu apibrėžiamose elektrinėse, pavadinimas nešvaria įstatymo taikymui nesuteikia jokios papildomos teisinės prasmės. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo projekte atsisakyti sąvokos „nešvari elektros energija“ kaip</p>
--	--	--	---	--

			<p>šalia Lietuvos sienų Baltarusijoje, Astravo rajone, statomos branduolinės elektrinės, taip pat Karaliaučiaus srityje pradėtų ir šiuo metu laikinai sustabdytų branduolinės elektrinės statybų, kurias vis dar planuojama tęsti. Lietuva nuo pat šių projektų pradžios nuosekliai siekė, kad Baltarusija ir Rusija, plėtodamos šiuos branduolinių elektrinių statybų projektus, atsižvelgtų į Lietuvos interesus, ypač dėl aikštelių parinkimo, ir laikytųsi aukščiausių tarptautinių branduolinės ir radiacinės saugos bei aplinkos apsaugos reikalavimų, taip pat savo įsipareigojimų šiose srityse. Tačiau, nepaisydamos visų Lietuvos pastangų ir tarptautinių institucijų dalyvavimo, Baltarusija ir Rusija nesutinka konstruktyviai bendradarbiauti. Lietuva kelia klausimus šioms šalims tiesiogiai, taip pat tarptautinėse institucijose, tačiau iki šiol negauna moksliniais tyrimais ir tarptautinių institucijų reikalavimais bei rekomendacijomis pagrįstų atsakymų.</p> <p>Todėl, siekiant aiškumo, siūlytina Įstatymo projekte vietoj sąvokos „nesaugi elektrinė“ vartoti sąvoką „grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai kelianti elektrinė“. Taip pat atsižvelgiant į galimas grėsmes ir galimų neigiamų pasekmių mastą, siūlytina apibrėžti, kad dėl grėsmių nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai turi būti vertinamos trečiosiose šalyse veikiančios ar statomos branduolinės elektrinės, esančios arčiau kaip 100 kilometrų atstumu nuo Lietuvos Respublikos sienos arba į kurių išplėstinę avarinio planavimo zoną patenka Lietuvos Respublikos teritorija ar jos dalis.</p> <p>Įstatymo projekte taip pat reikėtų vartoti Lietuvos</p>	<p>nesukuriančios pridėtinės vertės ir vartoti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme apibrėžtą sąvoką – „elektros energija“.</p> <p>Nesaugi elektrinė apibrėžiama Įstatymo projekto 2 straipsnyje, tačiau pati sąvoka „nesaugi elektrinė“ ir kai kurie jos apibrėžimo kriterijai yra abstraktūs ir nevienareikšmiški. Neapibrėžta, kaip turėtų būti nustatyta, ar tam tikri trečiosios šalies elektrinės technologiniai ypatumai arba geografinė padėtis lemia tokį pavojų, dėl kurio tektų taikyti gyventojų apsaugos priemonės ar net evakuoti žmones, kokiais požymiais vadovaujantis turėtų būti sprendžiama apie pavojingumą, koks gyventojų skaičius ir kokiam Lietuvos teritorijos plote turėtų būti laikomas pakankamai dideliu šiam pavojui</p>
--	--	--	--	---

				<p>Respublikos branduolinės energijos įstatyme apibrėžta sąvoką „branduolinė elektrinė“.</p>		<p>pagrįsti, koks subjektas galėtų atlikti tokius vertinimus ir priimti atitinkamus sprendimus.</p> <p>Manytina, kad apibrėžiant Įstatymo projekto taikymo sričiai priklausančių elektrinių sąvoką svarbu atsižvelgti į situaciją, į kurią yra patekusi Lietuva dėl šalia Lietuvos sienų Baltarusijoje, Astravo rajone, statomos branduolinės elektrinės, taip pat Karaliaučiaus srityje pradėtų ir šiuo metu laikinai sustabdytų branduolinės elektrinės statybų, kurias vis dar planuojama tęsti. Lietuva nuo pat šių projektų pradžios nuosekliai siekė, kad Baltarusija ir Rusija, plėtodamos šiuos branduolinių elektrinių statybų projektus, atsižvelgtų į Lietuvos interesus, ypač dėl aikštelių parinkimo, ir laikytųsi aukščiausių tarptautinių branduolinės</p>
--	--	--	--	---	--	---

							<p>ir radiacinės saugos bei aplinkos apsaugos reikalavimų, taip pat savo įsipareigojimų šiose srityse. Tačiau, nepaisydamos visų Lietuvos pastangų ir tarptautinių institucijų dalyvavimo, Baltarusija ir Rusija nesutinka konstruktyviai bendradarbiauti. Lietuva kelia klausimus šioms šalims tiesiogiai, taip pat tarptautinėse institucijose, tačiau iki šiol negauna moksliniais tyrimais ir tarptautinių institucijų reikalavimais bei rekomendacijomis pagrįstų atsakymų. Todėl, siekiant aiškumo, siūlytina Įstatymo projekte vietoj sąvokos „nesaugi elektrinė“ vartoti sąvoką „grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai kelianti elektrinė“. Taip pat atsižvelgiant į galimas grėsmes ir galimų</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

							neigiamų pasekmių mastą, siūlytina apibrėžti, kad dėl grėsmių nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai turi būti vertinamos trečiosiose šalyse veikiančios ar statomos branduolinės elektrinės, esančios arčiau kaip 100 kilometrų atstumu nuo Lietuvos Respublikos sienos, arba į kurių išplėstinę avarinio planavimo zoną patenka dalį Lietuvos Respublikos teritorijos. ar jos dalis.
9.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017-01-25	2, 4		2. Kadangi grėsmių ir potencialių neigiamų pasekmių tikimybė ir mastas priklauso ne tik nuo tokių branduolinių elektrinių atstumo nuo Lietuvos Respublikos sienos, bet ir tokių kriterijų kaip gyventojų skaičius poveikį galinčiose patirti teritorijose, atstumas iki pagrindinių valstybės institucijų, aikštelių tinkamumas, pasirinkta technologija, projektiniai sprendimai, jų statybų ir eksploatavimo faktinio įgyvendinimo aplinkybės, tarptautinių įsipareigojimų ir rekomendacijų, susijusių su branduoline ir radiacine sauga bei aplinkos apsauga, vykdymas, o jų įvertinimas reikalauja specifinės kompetencijos, siūlytina Įstatymo projekte nustatyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pagal poreikį įvertinusi šiais klausimais			

				<p>kompetentingų institucijų (pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos, Radiacinės saugos centro ir kitų) išvadas, gali siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui pripažinti tokias branduolines elektrines keliančiomis grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai.</p> <p>Įstatymo projekto 2 straipsnyje siūloma, kad šiuo įstatymu apibrėžiamas statusas galėtų būti pripažintas ir toms trečiųjų šalių elektrinėms, kurias projektuojant ar statant buvo pažeistos tarptautinės konvencijos bei tarptautinių organizacijų nustatytos saugos ir gerosios praktikos rekomendacijos, ir tai yra pripažinusios kompetentingos institucijos. Siekiant aiškumo, Įstatymo projekte derėtų nurodyti konkrečias sritis (pavyzdžiui, aplinkos apsaugos, branduolinės saugos ir kitas), atitinkamas tarptautines organizacijas bei konvencijas (pavyzdžiui, Tarptautinės atominės energijos agentūra (TATENA), 1994 metų Branduolinės saugos konvencijos, Jungtinių Tautų Poveikio aplinkai įvertinimo tarpvalstybiniame kontekste konvencija (Espo konvencija), Jungtinių Tautų konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija) bei Jungtinių Tautų Tarpvalstybinių vandentakių ir tarptautinių ežerų apsaugos ir naudojimo konvencija), kurių reikalavimais turėtų būti vadovujamasi siūlant pripažinti Įstatymo projektu apibrėžiamą atitinkamų trečiųjų šalių elektrinių statusą. Taip pat siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 2</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>straipsnyje numatyto kriterijaus, kad šiuo įstatymu apibrėžiamas statusas galėtų būti pripažintas ir toms trečiųjų šalių elektrinėms, kuriose elektros energija gaminama pažeidžiant Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimus. Trečiosioms šalims netaikomi Europos Sąjungos aplinkosaugos reikalavimai, todėl nebūtų jokių teisinių ir praktinių galimybių nustatyti ir pripažinti tokio pažeidimo. Atsižvelgiant į tai, kad reguliavimas įstatymų galios aktais turėtų būti orientuojamas į ateitį ir įstatymuose paprastai formuluojamos bendresnio pobūdžio nuostatos, o Įstatymo projekte numatoma apibrėžti jo taikymo sričiai priklausančių trečiųjų šalių elektrinių kriterijaus ir atitinkamo statuso joms nustatymo ir pripažinimo tvarką, siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 4 straipsnio pirmosios dalies ir neišskirti konkrečios gyvenamosios vietovės – Vilniaus, ir konkrečios elektrinės – Baltarusijoje, Astravo rajone, statomos atominės elektrinės. Siūlytina Įstatymo projekto parengimo poreikį lemiančias priežastis išdėstyti Įstatymo projekto preambulėje.</p>		
10.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017-01-25	1		<p>3. Svarbu pažymėti, kad, atsižvelgiant į fizikos dėsnius, nėra galimybių nustatyti, kur konkrečiai pagaminta elektros energetikos sistemoje tekanti elektros energija, jeigu toje sistemoje veikia daugiau nei vienas elektros energijos gamybos šaltinis. Todėl siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 1 straipsnyje suformuluotą Įstatymo projekto paskirtį – nurodyti, kad įstatymu siekiama apsaugoti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą ir elektros energijos rinką nuo elektros patekimo ne iš konkretaus elektros energijos pagaminimo šaltinio, o iš trečiųjų šalių, kuriose yra</p>	Pritarti	

				grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai keliančių elektrinių (pavyzdžiui, „Šis įstatymas nustato apsaugos nuo elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą ir elektros energijos rinką iš trečiųjų šalių, kuriose yra grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai keliančių elektrinių, bendruosius įgyvendinimo principus, sąlygas ir etapus.“). Atitinkamai šiuo aspektu tikslintinos ir kitos Įstatymo projekto nuostatos.		
11.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017-01-25	3	2	4. Įstatymo projekto 1 straipsnyje, apibrėžiant įstatymo paskirtį, nurodoma, kad įstatymas nustato apsaugos nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos nešvarios elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką bendruosius įgyvendinimo principus, sąlygas ir etapus. Svarbu pažymėti, kad atsižvelgiant į šio nutarimo 3 punkte minėtus aspektus, susijusius su ribotomis galimybėmis nustatyti elektros energetikos sistemoje tekančios elektros energijos pagaminimo šaltinį, gali būti vertinamos tik bendrųjų trečiosiose šalyse pagamintos elektros energijos srautų patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą ribojimo galimybės. Pavyzdžiui, Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius turėtų užtikrinti, kad būtų įrengtos techninės priemonės, būtinos apsaugai nuo nesaugiose trečiųjų šalių elektrinėse pagamintos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą, o Įstatymo projekto 4 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos	Pritarti	

				<p>Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos bei Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius įgyvendina būtinas apsaugos priemones ir užtikrina reikiamas teisines prielaidas joms įgyvendinti ne vėliau kaip iki 2018 m. gruodžio 31 dienos. Pabrėžtina, kad šio įstatymo įgyvendinimo tikslais, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš esmės pritaria, pats efektyviausias būdas riboti Įstatymo projekte apibrėžiamos elektros energijos patekimą į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą bei elektros energijos rinką yra Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos desinchronizavimas nuo Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių elektros energetikos sistemos (IPS/UPS) ir sujungimas su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu (toliau – sinchronizacija su KET). Sinchronizacija su KET yra vienas iš prioritetinių darbų, numatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – 17-osios Vyriausybės programa), kurio tolesniam įgyvendinimui bus skiriamas ypatingas dėmesys. Visgi Baltijos valstybių sinchronizacija su KET yra ilgalaikis ir kompleksinis procesas, priklausantis ne tik nuo Lietuvos Respublikoje priimamų sprendimų, todėl visiškai jo įgyvendinimas gali užtrukti iki 2025 metų. Iki to laiko be įtakos ne tik Lietuvos, bet ir Latvijos bei Estijos elektros energetikos sistemų patikimumui nebūtų įmanoma techninėmis priemonėmis visiškai apriboti Įstatymo projekte apibrėžiamos elektros energijos patekimo į Lietuvos Respublikos elektros</p>	
--	--	--	--	--	--

		5		<p>energetikos sistemą.</p> <p>Atsižvelgiant į šiame nutarimo punkte išvardytas aplinkybes, siūlytina pakoreguoti Įstatymo projekto 3 straipsnio 2 dalį – nurodyti bendrąjį principą, kad Įstatymo projekte apibrėžiamos elektros energijos patekimas į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą ribojamas techninėmis priemonėmis, vadovaujantis Įstatymo projekto 5 straipsnyje numatytais sąlygomis. Atitinkamai Įstatymo projekto 5 straipsnyje reikėtų nurodyti, kad iki elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su KET turėtų būti taikomos techninės priemonės, leidžiančios mažinti elektros energijos patekimo iš trečiųjų šalių apimtį (pavyzdžiui, elektros energijos linijų išmontavimas, vidinio tinklo stiprinimas ar kitos), išskyrus tas, kurios darytų esminę neigiamą įtaką patikimam elektros energetikos sistemos veikimui.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš esmės pritaria Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalyje numatyto bendrojo principo dėl draudimo Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkoje prekiauti Įstatymo projekte apibrėžiama elektros energija tikslams. Iš esmės tokia pati nuostata numatyta ir 17-osios Vyriausybės programoje. Tačiau siūlytina šią dalį formuluoti kaip draudimą į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką patekti Įstatymo projekte apibrėžiamai elektros energijai, pagamintai trečiosiose šalyse, kuriose veikia grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai keliančios elektrinės, išskyrus energiją, būtiną sistemos patikimumui užtikrinti.</p> <p>Pažymėtina tai, kad Įstatymo projekte apibrėžiamos elektros energijos patekimo į rinką ribojimai gali turėti</p>		
		3	1			

				<p>neigiamos įtakos situacijai elektros energijos rinkoje ir teisinių pasekmių, susijusių su tarptautiniais Lietuvos Respublikos įsipareigojimais prekybos ir energetikos srityje.</p> <p>Kartu pažymėtina, kad 17-osios Vyriausybės programoje numatyta mažinti priklausomybę nuo importuojamos elektros energijos, didinant vidaus elektros energijos gamybą. Tai iš dalies prisidėtų prie Įstatymo projektu siekiamų tikslų įgyvendinimo.</p> <p>Būtina pažymėti ir tai, kad Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ir elektros energijos rinkos veikimas daro įtaką kitų Europos Sąjungos valstybių narių elektros energetikos sistemų ir rinkų, su kuriomis Lietuva yra sujungta, ypač Latvijos bei Estijos, veikimui ir kartu nuo jų priklauso. Todėl visų numatytų priemonių taikymo efektyvumas priklausys nuo bendradarbiavimo su šiomis šalimis ir jų pasiryžimo prisidėti taikant minėtas priemones.</p>		
12.	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017-01-25	5		<p>5. Įstatymo projekto 5 straipsnyje siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius elektros energetikos sistemos desinchronizavimo nuo IPS/UPS energetikos sistemos ir sujungimo su KET tinklais darbui sinchroniniu režimu veiksmų planą rengia ir įgyvendina atsižvelgdamas į šio įstatymo bei Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatymo nuostatas, sąlygas ir reikalavimus. Tačiau specialiajame Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas įstatyme jau numatyta, kad Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius Lietuvos Respublikos</p>	Pritarti	

				<p>elektros energetikos sistemos integraciją į Europos elektros energetikos sistemas, kuri apima sinchronizaciją su KET, įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka, o Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas etapų įgyvendinimo kryptis ir konkrečių veiksų planą, koordinuoja ir prižiūri jo įgyvendinimą. Todėl, siekiant išvengti pakartotinio teisinio reglamentavimo ir suderinti šio įstatymo ir Įstatymo projekto nuostatas, taip pat atsižvelgiant į anksčiau išdėstytas techninių priemonių taikymo aplinkybes, siūlytina tikslinti Įstatymo projekto 5 straipsnio nuostatas – numatyti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė technines priemones, leidžiančias mažinti elektros energijos patekimą iš trečiųjų šalių, kuriose yra Įstatymo projektu apibrėžiamų elektrinių, nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos integracijos į Europos elektros energetikos sistemas etapų įgyvendinimo kryptis ir konkrečių veiksų plane (toliau – Veiksų planas). Jos turi atitikti reikalavimus, būtinus sinchronizacijai su KET.</p> <p>Atsižvelgiant į išvardytas aplinkybes ir siūlymus, susijusius su techninių priemonių, skirtų apsaugai nuo Įstatymo projekte apibrėžiamos elektros energijos iš trečiųjų šalių patekimo į Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą, įrengimo sąlygomis, siūlytina Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalyje numatyto Elektros energijos sistemų lygiagretaus darbo susitarimo, pasirašyto 2001 m. vasario 7 d. tarp Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir Baltarusijos</p>	
--	--	--	--	--	--

					elektros perdavimo sistemų operatorių, nutraukimo nesieti tik su tokių techninių priemonių įrengimu. Šio klausimo sprendimas turėtų būti sudėtinė Veiksmų plano dalis.		
--	--	--	--	--	--	--	--

6. Komisijos sprendimas ir pasiūlymai:

6.1. Sprendimas: siūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui tobulinti įstatymo projektą Nr. XIIP-4639, atsižvelgiant į gautas pastabas ir pasiūlymus, kuriems komisija pritarė ir į komisijos pateiktą pasiūlymą.

6.2. Pasiūlymai:

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.				
1.	Energetikos komisija	2				<p>Argumentai: Pateiktame 2017-01-25 Vyriausybės nutarimo Nr. 62 1 punkte nustatyta logikos klaida.</p> <p>Pasiūlymas: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-01-25 nutarimo Nr. 62 1 punktą išdėstyti taip: 1. Įstatymo projekte vartojamos dvi savarankiškos ir kituose Lietuvos Respublikos energetikos sritį reglamentuojančiuose įstatymuose neapibrėžtos ir nevartojamos sąvokos: „nešvari elektros energija“ ir „nesaugi trečiosios šalies elektrinė“. Įstatymo projekte sąvokos „nešvari elektros energija“ apibrėžimas nepateikiamas. Vertinant tai, kad ši sąvoka Įstatymo projekte yra išimtinai vartojama nurodant elektros energijos kilmę, nėra</p>	Pritarti	

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.				
						<p>aiškus šios sąvokos vartojimo tikslas, kadangi elektros energijos, pagamintos šiuo įstatymu apibrėžiamose elektrinėse, pavadinimas nešvaria įstatymo taikymui nesuteikia jokios papildomos teisinės prasmės. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Įstatymo projekte atsisakyti sąvokos „nešvari elektros energija“ kaip nesukuriančios pridėtinės vertės ir vartoti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme apibrėžtą sąvoką – „elektros energija“.</p> <p>Nesaugi elektrinė apibrėžiama Įstatymo projekto 2 straipsnyje, tačiau pati sąvoka „nesaugi elektrinė“ ir kai kurie jos apibrėžimo kriterijai yra abstraktūs ir nevienareikšmiški. Neapibrėžta, kaip turėtų būti nustatyta, ar tam tikri trečiosios šalies elektrinės technologiniai ypatumai arba geografinė padėtis lemia tokį pavojų, dėl kurio tektų taikyti gyventojų apsaugos priemonės ar net evakuoti žmones, kokiais požymiais vadovaujantis turėtų būti sprendžiama apie pavojingumą, koks gyventojų skaičius ir kokiame Lietuvos teritorijos plote turėtų būti laikomas pakankamai dideliu šiam pavojui pagrįsti, koks subjektas galėtų atlikti tokius vertinimus ir priimti atitinkamus sprendimus.</p> <p>Manytina, kad apibrėžiant Įstatymo projekto taikymo sričiai priklausančių elektrinių sąvoką svarbu atsižvelgti į situaciją, į kurią yra</p>		

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.				
						<p>patekusi Lietuva dėl šalia Lietuvos sienų Baltarusijoje, Astravo rajone, statomos branduolinės elektrinės, taip pat Karaliaučiaus srityje pradėtų ir šiuo metu laikinai sustabdytų branduolinės elektrinės statybų, kurias vis dar planuojama tęsti. Lietuva nuo pat šių projektų pradžios nuosekliai siekė, kad Baltarusija ir Rusija, plėtodamos šiuos branduolinių elektrinių statybų projektus, atsižvelgtų į Lietuvos interesus, ypač dėl aikštelių parinkimo, ir laikytųsi aukščiausių tarptautinių branduolinės ir radiacinės saugos bei aplinkos apsaugos reikalavimų, taip pat savo įsipareigojimų šiose srityse. Tačiau, nepaisydamos visų Lietuvos pastangų ir tarptautinių institucijų dalyvavimo, Baltarusija ir Rusija nesutinka konstruktyviai bendradarbiauti. Lietuva kelia klausimus šioms šalims tiesiogiai, taip pat tarptautinėse institucijose, tačiau iki šiol negauna moksliniais tyrimais ir tarptautinių institucijų reikalavimais bei rekomendacijomis pagrįstų atsakymų.</p> <p>Todėl, siekiant aiškumo, siūlytina Įstatymo projekte vietoj sąvokos „nesaugi elektrinė“ vartoti sąvoką „grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai kelianti elektrinė“. Taip pat atsižvelgiant į galimas grėsmes ir galimų neigiamų pasekmių mastą, siūlytina apibrėžti, kad dėl grėsmių nacionaliniam saugumui, aplinkai ir</p>		

Eil. Nr.	Pasiūlymo teikėjas, data	Siūloma keisti			Pastabos	Pasiūlymo turinys	Komisijos nuomonė	Argumentai, pagrindžiantys nuomonę
		str.	str. d.	p.				
						visuomenės sveikatai turi būti vertinamos trečiojoje šalyse veikiančios ar statomos branduolinės elektrinės, esančios arčiau kaip 100 kilometrų atstumu nuo Lietuvos Respublikos sienos, arba į kurių išplėstinę avarinio planavimo zoną patenka dalį Lietuvos Respublikos teritorija os. ar jos dalis.		

7. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš – 0, susilaikė – 1.

8. Komisijos paskirti pranešėjai: Virgilijus Poderys.

Komisijos pirmininkas

Virgilijus Poderys